

Lea Fatur:

V mesto gredo za godce.

Star, ves zdelan, je ležal pes Belec na solncu. Zgenil se je, ko je slišal skozi okno gospodarjev glas. Gospodar je pravil gospodinji:

»Belca odpeljem jutri h konjaču. Tatov ne sliši več, volkov ne more prijemati, ker nima zob — zakaj bi ga še redili?«

»Prav!« je rekla gospodinja. »Res je bil dober pes, ali zdaj nam je samo v napoto. Bojim se, da bi stekel in nas oklal.«

Belec se je stresel žalosti in je zastokal. »To mi je plačilo! Vse življenje sem zvesto služil hiši, otroka sem rešil iz volčjih šap — zdaj pa še močnika nisem vreden.«

— Pa bi bil še rad živel. »Za delo res nisem,« — je ugibal — »ali glas imam še vedno močan; vselej sem prelajal vse pse v vasi. Že vem, kaj naredim: v mesto pojdem za piskača. Tem se dobro godi: ljudje jim dajo radi kako kost.«

Kar spravil se je na pot. Krenil je skozi vas in videl velikega petelina na strehi, ki je nape-njal grlo, da dobi iz njega najglasnejši »kike-riki« ...

»Kaj pa se dereš tako, ti bahatoper?« ga je vprašal pes porogljivo. Petelin je spustil svoj

svetli rep in zagolčal: »Jutri me hoče gospodinja zaklati, ker je njen god. Že dve leti vodim in branim kokoši in zdaj bom v zahvalo ob glavo.«

»Ne dajaj glave!« mu pravi pes. »Lep glas imaš, pojdi z menoj v mesto k piskačem!«

»Ta je pa prava!« se razveseli petelin in zleti Belcu na glavo. Potujeta potem skupaj in se pritožujeta čez nehvaležnost svojih gospodarjev. Prideta tako mimo dvorišča, kjer je ležala v rešetu, polnem perja, vsa pretegnjena črna, stara mačka. Milo je zamijavkala v popotnika.

»Kaj pa kaj, teta sivka?« je zalajal vanjo Belec. Žalostna je potožila: »Koliko miši sem polovila pri tej hiši, še podgan sem se lotevala — zdaj pa: gospodinja je rekla hlapčku: Še nocoj jo utopi, ne morem je več gledati, pretegnjenke mačje.«

»Mar boš čakala? Kar z nama v mesto!« ji pravi pes. »Godci bomo. Ti boš tenko prilagala najinemu glasu — dosti bo kosti za nas vse.«

»Vsi načelniki mislijo samo nase,« poočita psu petelin, »ali bo tudi kaj črvov, gosenic in hroščev?«

»Zakaj pa uživaš golazen? Kost in meso — to je jed!«

»Mijav, mijav, meso pobrav!« pritrди psu mačka. Šli so potem naprej po božjem svetu in so prišli mimo kupa gnoja za velikim dvoriščem. Tam je ležal osliček, ves zgaran in stolčen. Povesil je ušesa in se zamislil sam vase. Pes ga je sunil.

»O gerí, gerí!¹ Kaj si se razvalil kakor hrastova klada?«

¹ Tako priganjajo na Goriškem osle.

»Ljudi premišlujem,« reče osliček in dvigne glavo. »Poslušaj in razsodi: nosim jaz osel v mlin, hodim po drva v goro, za hrano kaka bilka ob potu — za priboljšek palica... Zdaj pa, ko ne zmagujem več, pa v mesnico! Salame bodo delali iz mene!«

»Beži, beži! Kar z nami pojdi, saj nam je treba četrtega glasu. Ti boš čez jemal. Godci bomo in še mestni!«

Osliček se je veselo skobacal raz gnoj, se očedil, in šli so naprej. Prišla je noč, in oni do gozda. Kje naj spiyo? Petelin pravi: »Jaz zletim na vrh smreke.« Mačka: »Jaz se bom stisnila v ptičje gnezdo.« Osel pravi: »Tam je kup dračja, tam se povalim.« Pes pa: »Načelnikova dolžnost je, da varuje podložnike — jaz ne bom spal.«

Pes Belec je čuval in lajal v sitne zvezde, ki se delajo tako, kakor bi hotele dol pasti — in to draži vsakega poštenega psa. Naenkrat — »Nisi slišal?« mu zakliče petelin.

»Belec, načelnik! Luč vidim...«

»Kjer je luč, so tudi ljudje. Na noge! Bomo prosili prenočišča. Petelin, kaži nam pot!«

Petelin je letal od drevesa do drevesa in je pripeljal svoje tovariše do hiše v gozdu. Okna so bila odprta, slišal se je krik in petje, žlice so rožljale in kupice žvenketale.

»Tukaj bo dobro,« se je oddahnil pes. »Poglej, petelinec, kakšni ljudje so notri!«

Petelin je pogledal raz drevo v hišo. Pojasnil je: »Roparji so! Na mizi je polno zlata, mesa, šarteljnov in vina.«

»Posvetujmo se,« je velel pes. »Roparjev ne kaže prositi, bolje jih bo preplašiti. Poslušajte!

Osel, ti se postavi s sprednjima nogama na okensko polico, jaz skočim na tvoj hrbet, mačka na moj hrbet, petelin pa mački na glavo. Ko bom dal znamenje, najbolj divje zakričite, pa skočimo noter in za mizo!«

Naredili so tako. Pes je vpil: »Hov! Hov!« Osel: »Ija! Mačka: »Gav!« Petelin: »Pik! Kik!«

To je bilo tako strašno, da so poskočili roparji od mize. Ko je pa še priletela noter grozna pošast, so vpili roparji: »Duhovi! Strahovi! Sodni dan!«

Bežali so in zapustili vse.

Štirje godci so se pa vsedli po svoje k mizi in so večerjali. Bilo je dovolj mesa, kruha, salate, tako si je izbral vsak, kar je želel.

Ko so se navečerjali, so si poiskali ležišča. Petelin je zletel na vrh svinjaka, osel se je vlegel na listje pri dvoriščnih vratih, pes za hišna vrata in mačka na ognjišče.

Roparji pa so ostali v bližini in so opazovali hišo. »Tema je v hiši in vse je tiho,« je rekel glavar. »Pojdi, ti Robavs, in poglej, če je varno, da se vrnemo!«

Robavs je prišel do ognjišča in je hotel razbrskati pepel,¹ da prižge trsko. Mačka je pogledala vanj, mislil je, da so svetle oči žerjavica in je pograbil... O joj! Mačka se je zakadila Robavsu s kremplji v obraz...

Tekel je iz hiše. Pes se je zbudil in ga je ugriznil v meča. Tekel je z dvorišča, tam ga je osel z nogo po kolenu; petelin pa, prestrašen, se je drl na svinjaku.

Brez sape je pritekel Robavs k tovarišem. Pravil jim je: »Ne moremo več v hišo! Na ognji-

¹ Takrat še ni bilo žveplenk.

šču sedi coprnica, ki mi je hotela izpraskati oči. Za vrati čuva birič, ki me je hotel prijeti. Na dvorišču je rabelj, ki me je udaril s sekiro po kolenih, sodnik pa je klical s strašnim glasom: »Kar daj ga! Kar daj ga!«

Nikdar več se niso vrnili roparji v hišo. Štirje prijatelji-godci pa so živeli v lepi slogi in brez skrbi še dolga leta le-tam.

(Prosto po: Die vier Bremer Musikanten.)

J. E. Bogomil:

Deset vprašanj.

4. Kaj najrajši jeste in pijete?

V duhu vas kar slišim, kako naštevate raznovrstne jedi: dobre, boljše in še najboljše. In prav tako raznovrstne pijače. Vse »Angelčkove« predale bi lahko napolnili z vašimi naštevanji. Vam bi pa usta kar sama lezla narazen, in v očeh bi se vam bliskalo od samega hrepenenja po bogato obloženih mizah.

Kaj torej najrajši jeste?

Okus je različen. Kar ima Peter rad, za to Janezek ne mara. In Minka hvali to, kar graja Ivanka. Mnogim so všeč le sladka jedila, pa sanjajo o piškotih, o tortah, poticah in kakor je še takih dobrot. Poznamo pa spet take, ki jim sladka jedila niso nič po godu. In spet poznamo take, ki jim je meso nad vse ljuba jed. Pa bodo prišli spet drugi in rekli: »Kaj to! Močnate jedi so nekaj vredne. Štruklji in cmoki, žganci in kaša: to odtehta vse druge jedi.«

S sadjem pa menda niste nikjer skregani? Pa vendar ima vsak sadež svoj čas. Kako mikavne so v zgodnji spomladi češnje in jagode! V poletju pa zgodnje hruške in češplje in slive! Pozimi imajo pa glavno besedo jabolka in pozne hruške.

Kruh ima svojo veljavo skozi leto in dan. Kako pridno ga meljete! In kako poželjivo gleda vaše oko,